

Sygn. akt I C 231/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Łęborku I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Aleksandra Sobczak - Michalak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alicja Kołsut

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2017 r. w Łęborku

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W.

przeciwko I. M., E. M.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W. na rzecz pozwanych solidarnie I. M., E. M. kwotę (...),00 (jeden tysiąc dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 231/17

UZASADNIENIE

Powódka (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. (reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła w dniu 05.08.2016 roku w tut. Sądzie pozew przeciwko I. M. i E. M., domagając się solidarnego zasądzenia od pozwanych kwoty 4.933,03 zł z tytułu umowy bankowej wraz z należnymi odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu powództwa wskazano, że biernie legitymowani zawarli z poprzednikiem prawnym Powódki umowę kredytu, na podstawie której przekazano im do dyspozycji określoną kwotę pieniężną z obowiązkiem jej zwrotu wraz z odsetkami. Pozwani nie uiszcili na rzecz poprzednika prawnego Powódki oraz jej samej dochodzonej kwoty w całości. Na mocy umowy cesji z dnia 23.07.2013 roku Powódka nabyła opisaną wierzytelność w stosunku do Pozwanych.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Łęborku w dniu 29.09.2016 roku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I Nc 1600/16, uwzględniając w całości wytoczone powództwo.

Pozwani I. M. i E. M. złożyli sprzeciw od ww. orzeczenia, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie stosownych kosztów procesu. W ocenie strony bierniej doszło do przedawnienia dochodzonego roszczenia, bowiem w stosunku do Powoda nie nastąpiło skuteczne przerwanie biegu terminu przedawnienia /argumentacja ze sprzeciwu została szczegółowo doprecyzowana i wyjaśniona w piśmie procesowym k. 110 – 117/.

(...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. w odpowiedzi na sprzeciw stwierdziła, że bieg terminu przedawnienia został przerwany z uwagi na uznanie przez pozwaną E. M. roszczenia poprzez uiszczenie wpłat na poczet zadłużenia

wobec nowego wierzyciela. W ocenie strony czynnej fakt ten spowodował, że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się na nowo.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) SA z siedzibą w W. w dniu 14.04.2000 roku zawarła z I. M. oraz E. M. umowę kredytu bankowego o nr (...) na kwotę 40.000,00 zł.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bytowie W. D. prowadził na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego o nr (...) z dnia 06.11.2001 roku egzekucję przeciwko Pozwanym dotyczącą roszczeń wynikających z umowy kredytu opisanej w akapicie poprzedzającym. Postępowanie to zostało umorzone na mocy postanowienia ww. organu egzekucyjnego z dnia 31.08.2012 roku.

(...) SA z siedzibą w W. na mocy umowy z dnia 23.07.2013 roku dokonał cesji przedmiotowej wierzytelności na rzecz (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W..

/częściowo bezsporne, dowód dokumenty k. 9 – 60, 120 – 121/.

Nabywca wierzytelności prowadził windykację bezpośrednią długu wobec E. M. i I. M., poprzez dzwonienie do dłużników, ich pracodawców, aktualnego męża Pozwanej i rodziny. (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. wykonywali wiele ww. połączeń telefonicznych, powodując u Pozwanych rzeczywisty strach i obawę. Dłużnik I. M. nie podpisał żadnego porozumienia z nabywcą wierzytelności oraz nie wpłacał żadnych należności. Z kolei jego była małżonka E. M. dokonywała drobny wpłat na poczet długu rzędu 150,00 zł.

/częściowo bezsporne, dowód : przesłuchanie pozwanych k. 108/.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Jako że w przedmiotowej sprawie Pozwani zgłosili – jak się okazało – skuteczny zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia, Sąd ograniczył poniższe rozważania prawne do tego problemu, gdyż uwzględnienie takiego zarzutu peremptoryjnego skutkuje możliwością uchylenia się dłużników od zaspokojenia roszczenia wierzyciela w całości. Sąd – niezależnie od zakresu dochodzonego roszczenia i jego wysokości – uwzględnienie zarzutu przedawnienia skutkuje oddaleniem powództwa.

Zdaniem Sądu zgłoszony przez I. M. i E. M. zarzut przedawnienia należało uwzględnić.

Zgodnie z art. 117 § 1 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, co oznacza że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić od jego zaspokojenia. Stosownie zaś do treści art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 kc). Jednak bieg terminu przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym właściwym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń, powziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę przeciwko której roszczenie przysługuje lub przez wszczęcie mediacji (art. 123 § 1 kc). Skutkiem przerwania terminu przedawnienia jest to, że biegnie on na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem (lub innym właściwym organem) przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 1 i 2 kc).

W przedmiotowej sprawie Powódka dochodziła roszczenia z tytułu umowy kredytu bankowego nr 308/28/IB/K/00, zawartego pomiędzy I. M. i E. M. a (...) SA z siedzibą w W., jako następcą prawną poprzedniego wierzyciela. Jak

ustalono w toku postępowania dowodowego wobec Pozwanych toczyło się uprzednio postępowanie egzekucyjne na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego o nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 06.12.2001 roku, zainicjowane przez (...) SA z siedzibą w W., w związku z zadłużeniem wynikającym z przedmiotowej umowy. Postępowanie to zostało umorzone na mocy postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytowie w dniu 31.08.2012 roku.

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego zarówno złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie takiego tytułu wykonawczego przerywa na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. bieg przedawnienia jako czynność przedsięwzięta bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC z 2005 r., nr 4, poz. 58, wyroki 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC - ZD z 2013 r., nr 1, poz. 7, z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP z 2014 r., nr 6, poz. 60, z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 614/09, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12 - nie publ.). Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje bądź z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego, bądź z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego, w tym jego umorzenia (art. 826 kpc) a wyjątek stanowi umorzenie na podstawie art. 823 lub 825 pkt 1 kpc albo zwrot wniosku, które niweczą materialnoprawne skutki przerwy przedawnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14, OSNC z 2015 r., nr 12, poz. 137, wyroki z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141, z dnia 23 stycznia 2007 r., V CSK 386/07, z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/11, z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14 - nie publ.). Umorzenie postępowania z urzędu z przyczyny bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo.

W przywołanej sprawie egzekucyjnej zaistniała taka właśnie sytuacja. Postępowanie to zostało wszczęte i umorzone, w związku z czym doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia oraz rozpoczęcia tego biegu na nowo po umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na bezskuteczność egzekucji. Jednakże należy pamiętać, że egzekucja ta była prowadzona na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności. Nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CZP 9/04, OSNC z 2005 r., nr 6, poz. 98, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, OSNC z 2007 r., nr 1, poz. 4, z dnia 19 lutego 2015 r., III CZP 103/14). Cesjonariusz nie mógł kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 kpc, a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 kpc, musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nabywca wierzytelności nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 kc), albowiem nie jest on bankiem. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29.06.2016 roku (sygn. III CZP 29/16, LEX nr 2067028): „czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc i rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wyjątkowość przywileju wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego prowadzi do wniosku, że skoro nie może on być podstawą egzekucji na rzecz innych osób, niż w nim wskazane za wyjątkiem następstwa prawnego po stronie wierzyciela innego banku, to również materialnoprawne skutki wszczęcia postępowania egzekucyjnego jako czynności wierzyciela - banku prowadzącej do przerwy biegu przedawnienia dotyczą wyłącznie tego wierzyciela i nie dotyczą nabywcy nie będącego bankiem”.

Mając powyższe na uwadze należało dojść do wniosku, że nabywca wierzytelności, tj. (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. nie mógł skorzystać z dobrodziejstwa przewidzianego w art. 123 i nast. kc, albowiem egzekucja w stosunku do dłużników była prowadzona na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, który był tytułem egzekucyjnym zastrzeżonym dla konkretnej kategorii podmiotów. Stąd, przyjmując nawet, że datą wymagalności roszczenia była data wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, tj. 06.11.2001 roku, należy stwierdzić, iż doszło do przedawnienia tego roszczenia w stosunku do nowego wierzyciela w dniu 07.11.2004 roku (na podstawie art. 118 kc).

W tym miejscu warto podkreślić, że bez znaczenia jest ocena przytoczonych zachowań Pozwanych w kontekście ich uznania długu, gdyż jego istnienie - wobec powołanego bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności - jest w zasadzie bezsporne, podobnie jak jego świadomość po stronie Pozwanych. Niemniej wobec upływu terminu przedawnienia ww. należności, nawet uznanie długu przez Pozwanych (dokonane już po upływie tego terminu) jest bez znaczenia, gdyż potwierdza jedynie niekwestionowaną okoliczność istnienia długu, natomiast nie przerywa już biegu terminu przedawnienia, który wcześniej upłynął. W efekcie z punktu widzenia nowego wierzyciela, ewentualnemu uznaniu długu przez Pozwanych, musiałoby towarzyszyć oświadczenie woli w przedmiocie zrzeczenia się zarzutu przedawnienia, gdyż tylko w ten sposób - mimo braku obowiązku świadczenia - Pozwani, jako dłużnicy pozbyliby się skutecznego środka obrony przed żądaniem Powódki, jako wierzycielki. O ile można przypisać zachowaniom pozwanej E. M. w postaci zapłaty części należności miano uznania długu, o tyle za wątpliwe należy uznać jednoczesne złożenie oświadczenia w przedmiocie zrzeczenia się zarzutu przedawnienia, gdyż fakt częściowej zapłaty długu nie wiąże się jeszcze z chęcią zaspokojenia pozostałej przedawnionej części, a tym bardziej zrzeczenia się zarzutu przedawnienia tego roszczenia. Dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia ma miejsce, gdy zamiar zrzeczenia się tego zarzutu wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności (por. tu wyrok SA w Łodzi z dnia 17.01.2013 roku, sygn. I ACa 1023/12, LEX nr 1280416). W przedmiotowej sprawie brak jest przesłanek uzasadniających stwierdzenie, że rzeczywistą intencją pozwanej E. M. mogło być zrzeczenie się zarzutu przedawnienia. Ostatecznie też wątpliwości Sądu budzi skuteczność samego uznania długu, albowiem jak wskazała w dowodzie z przesłuchania stron pozwana E. M. jej wpłaty były podyktowane zastraszaniem ze strony pracowników Powódki, którzy wielokrotnie dzwonili do samej Pozwanej, ale i członków jej rodziny, jej aktualnego męża oraz pracodawcy. W ocenie Sądu rzeczywistą intencją E. M. nie była chęć złożenia oświadczenia woli w przedmiocie uznania długu, a spowodowanie zaprzestania dalszego nagabywania przez pracowników Powódki i uniknięcie sytuacji wstydlivych przed małżonkiem, rodziną i pracodawcą.

Ostatecznie też należy podkreślić, że w zasadzie Powódka nie wykazała w jakich datach zostały dokonane wpłaty przez Pozwaną, mimo powoływania się na nie w treści odpowiedzi na sprzeciw. W ocenie Sądu podane przez stronę czynną okoliczności były gołosłowne i nieoparte żadnymi dowodami. W związku z tym Sąd uznał na podstawie art. 234 kpc w zw. z art. 6 kc, że nie zostały one należycie wykazane. Konsekwencją tego jest przyjęcie, że za nieudowodnione należy uznać fakt dokładnej daty przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia Powódki wskutek dokonanej wpłaty (ewentualnego uznania roszczenia).

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w pkt. 1 sentencji.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 kpc). Natomiast stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzecznika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty według przepisów o wynagrodzeniu adwokata (art. 99 kpc).

Stawki wynagrodzenia radcy prawnego zostały określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804), które weszło

w życie z dniem 01.01.2016 roku. W przedmiotowej sprawie nie miały zastosowania przepisy ww. rozporządzenia po nowelizacji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1668), gdyż postępowanie zostało wszczęte przed ich wejściem w życie.

Nie ulegało wątpliwości, że spór wygrali Pozwani, ponieważ uwzględniono zgłoszony zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił, że Pozwani byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika. W ocenie Sądu, w poczet kosztów procesu, zasądzonych na rzecz Pozwanych, należało zaliczyć koszty zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej. Stawkę wynagrodzenia radcowskiego w wysokości 1.200,00 złotych ustalono w oparciu o § 2 pkt 3 przywołanego wyżej rozporządzenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd zasądził od Powódki na rzecz Pozwanego kwotę 1.217,00 złotych tytułem kosztów procesu.

SSR Aleksandra Sobczak – Michalak